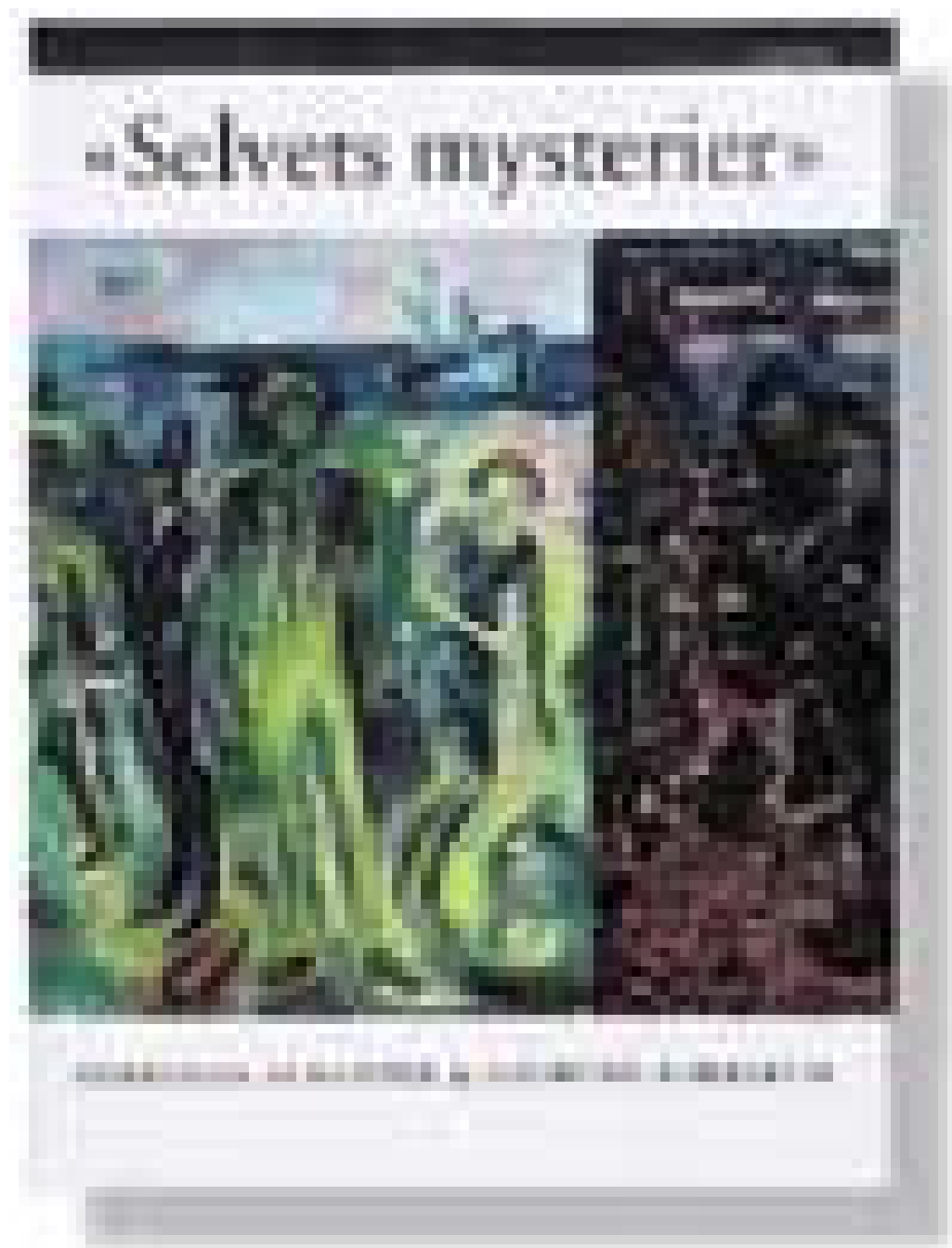

Hamsuns Mysterier i et selvpsykologisk perspektiv

BØKER AV, OM OG FOR LEGER

Selvets mysterier er skrevet av psykologen Christian Schlüter og psykiateren Sigmund W. Karterud. Boken er en psykologisk studie av Johan Nilsen Nagel, hovedpersonen i romanen *Mysterier* (1892) av Knut Hamsun (1859 – 1952). Forfatterne analyserer Nagel og hans relasjoner med bakgrunn i psykoanalytisk selvpsykologi. Innledningsvis gir boken en lett tilgjengelig fremstilling av viktige begreper innen selvpsykologien.

I *Mysterier* møter vi outsidersen Nagel som desperat forsøker å bygge meningsfulle relasjoner til andre mennesker. Nagel kamuflerer imidlertid sine egne behov, han viser en overdreven selvstendighet, og han er ustabil i kontakten med andre. Nagel undergraver gradvis sitt eget prosjekt og går på tragisk vis til grunne. Den selvpsykologiske analysen av Nagels fragmenterte og ustabile «selvstruktur» har stor forklaringsstyrke. Jeg sitter igjen med en dypere forståelse av både Nagel og selvpsykologien.

«*Selvets mysterier*» inneholder en rekke referanser. Det er med forundring jeg konstaterer at det *ikke* finnes en referanseliste i boken. Dette er å holde leseren for narr! Denne svakheten ved boken bør rettes opp i en eventuell ny utgave.

I etterordet ønsker forfatterne å bygge bro fra tekstanalysen tilbake til klinikken. Forfatterne opplyser at de har mottatt detaljerte notater fra en kollega om en pasient som er til forveksling lik Nagel. Det fremgår ikke om den aktuelle pasienten har samtykket i å bli utlevert på denne måten. Bryter forfatterne taushetsplikten? Den mest sannsynlige løsningen på dette «mysteriet» er nok at forfatterne selv har grepet til dikterpenningen og konstruert den kliniske beretningen. Jeg tviler likevel på at alle lesere vil holde dette for mest sannsynlig. Denne uklarheten ved etterordet kan bidra til å svekke folks tillit til behandlere, og dette er selvsagt uheldig.

«*Selvets mysterier*» viser på mesterlig vis hvordan psykologiske modeller kan gi en bedre forståelse av litterære skikkelser, samt hvordan skjønnlitteratur kan være en viktig kilde til faglig innsikt. Boken anbefales for alle med interesse for Hamsuns forfatterskap, personlighetsforstyrrelser og selvpsykologi.

Jan C.Frich

Nevrologisk avdeling

Ullevål universitetssykehus

Publisert: 10. desember 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. september 2026.